

Съфинансирано от
Европейския съюз

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПЛАН 2023-2027
за развитие на земеделието и селските райони

5.2.2025 г.

X

Д-р Лозана Василева
Заместник-министър
Signed by: Lozana Ilieva Vasileva

Ръководител на Управляващия орган на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 - 2027 г.

Постъпили въпроси по Насоки за кандидатстване за прием на заявления за подпомагане на дейности, насочени към производство и продажба на продукти извън Приложение I от Договора за функционирането на Европейския съюз по интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ от Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г.

№	Дата на получаване	Въпрос, подател	Разяснение от УО на СПРЗСР
РАЗЯСНЕНИЯ по въпроси, постъпили в периода от 29.01.2025 г. до 03.02.2025 г.			
1.	30 януари 2025 г.	Здравейте, Във връзка с отворен прием по Интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“	В отговор на поставения въпрос следва да имате предвид, че целта на приоритета е да се предостави предимство на заявления за подпомагане, подадени от кандидати, които са

		<p>(ПРОИЗВОДСТВО), моля за разяснение по отношение на Критерии за подбор № 1.1. и 1.2. от Условията за кандидатстване.</p> <p>Критерий за подбор № 1.1. В случай на предприятие с повече от един собственик на капитала, ще се присъждат ли точки ако над 50 % от собствеността на капитала се притежава от две или повече жени, но нито една от тях не притежава сама над 50 % капитала?</p> <p>Критерий за подбор № 1.2. В случай на предприятие с повече от един собственик на капитала, ще се присъждат ли точки ако над 50 % от собствеността на капитала се притежава от две или повече лица на възраст до 40 г., но нито едно от тях не притежава само над 50 % от капитала?</p> <p>С Уважение, Ivan Manev</p>	<p>жени или млади предприемачи. Приоритетът е разделен на два критерия, за всеки от които в колона „условие за изпълнение“ е посочено, че при повече от един собственик се проследява собствеността на повече от 50% от капитала да е на жена или съответно лице под 40 години. В тази връзка, следвайки мотивите за въвеждане на критерия и разписаните текстове, описаните от Вас хипотези попадат в обхвата на критерии за подбор № 1.1. и 1.2. от Условията за кандидатстване.</p>
2.	30 януари 2025 г.	<p>Уважаеми господа!</p> <p>Имам машина за почистване на различни повърхности чрез кристалчета лед, което е екологично чиста технология. Нямам машината за производство на тези ледени кристалчета, което ще подобри моята конкурентноспособност. Чрез Интервенция II.Г.З „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ (ПРОИЗВОДСТВО) бих искал да си я закупя от Китай. Въпросите ми са: 1. Чрез тази мярка ли трябва да кандидатствам или ще има специална мярка за услуги; 2. Мога ли да си купя машината от Китай и ако мога колко оферти е необходимо да събера?</p> <p>Nikola Nikolov</p>	<p>1. От така предоставената от Ваша страна информация не става ясно каква е конкретната дейност на предприятието. В случай, че цитираната от Вас „машина за почистване на различни повърхности чрез кристалчета лед“ се използва за почистване в рамките Ваше производствено предприятие, то в този случай и при условие, че самият кандидат, заявените дейности и разходи отговарят на условията за допустимост от Условията за кандидатстване, бихте могли да кандидатствате по настоящия прием на заявления за подпомагане на дейности, насочени към производство и продажба на продукти извън Приложение I от Договора за функционирането на Европейския съюз. В случай че с</p>

			<p>цитираната от Вас машина се извършват услуги, следва да подадете заявление за подпомагане по приема за услуги, който предстои да стартира.</p> <p>2. По приема няма условие за произход на допустимите инвестиции, с изключение на инвестиционни разходи, включени в заявлението за подпомагане, свързани с иновации по критерий за оценка № 5.1, при които за доказване изпълнението на критерия е необходимо да се предостави патент и/или полезен модел, издадени от Българското или Европейското патентни ведомства. Условието за допустимост на разходите са посочени в раздел 12.1 на Условието за кандидатстване, като по отношение на конкретния разход следва бъдат предоставени документите по т. 14, а именно най-малко три съпоставими независими оферти.</p>
3.	29 януари 2025 г.	<p>В приложението към Критерии за подбор 3.2 към Условието за кандидатстване, регионална специализация на ниво област на дейност, последната колона - "Специализация в сектори извън обхвата на настоящата стратегия", да се разбира, че това са дейности, които НЕ попадат в обхвата на подпомагане по настоящият прием? Ивайло Димитров</p>	<p>Приложение № 9 Регионална специализация, в неговата цялост е неделима част от Националната стратегия за насърчаване на малките и средни предприятия 2021-2027 НСМСП 2021-2027 (НСМСП 2021-2027). Приложението отразява потенциала за специализация във високотехнологични производства и интензивни на знания услуги във всяка отделна област, както и всички сектори на ниво област, определени въз основа на актуалните национални приоритети и в резултат от анализ на регионалната специализация. В тази връзка, секторите в колона „Специализация в сектори извън обхвата на настоящата стратегия“ са също част от изведената на национално ниво регионална специализация и получават</p>

			приоритет по настоящия прием, в случай че са свързани с производствени дейности.
4.	30 януари 2025 г.	Здравейте, бих искала да попитам може ли да се кандидатства с фирма, регистрирана в селски район за извършване на услуги свързани с предоставяне на пътна помощ. Дейностите ,които ще включва проекта са закупуване на : камион пътна помощ, изграждане на сайт и закупуване на компютър. Станислава Филчева	Настоящият прием е насочен единствено към подпомагане на дейности, насочени към производство и продажба на продукти извън Приложение I от Договора за функционирането на Европейския съюз. Предстои стартиране на прием по интервенция II.G.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“, свързан с развитие на услуги, в които попада и цитираната от Вас дейност. Насоките за кандидатстване по приема за услуги са в процес на разработване и предстои да бъдат публикувани за обществено обсъждане. В проекта на условия за кандидатстване ще бъдат посочени допустимите дейности и разходи, както и условията за допустимост, съгласно които ще можете да определите дали цитираните от Вас инвестиции попадат в техния обхват.
5.	30 януари 2025 г.	Уважаеми Експерти, на 8 места в условията за кандидатстване се споменават кандидат малки, средни и големи предприятия. Има разлика в документите към кандидатстване за малки и средни и за големи предприятия! Как е възможно това? Кой са допустимите кандидати! Необходимо е промяна на насоките и удължаване на срока за кандидатстване в съответствие с промяната, защото така написаните условия за кандидатстване са грешни и подвеждат кандидатите! Като преписвате, поне четете какво пишете в тези условия за кандидатстване! Недопустими грешки от страна на Министерството!	Съгласно раздел 10 на Условията за кандидатстване интервенцията е насочена към подкрепа на земеделски стопани и микропредприятия в селските райони. В раздел 10.1 ясно са дефинирани критериите за допустимост на кандидатите според вида кандидат. Предприятията на кандидати земеделски стопани могат да бъдат микро-, малки, средни или големи предприятия.

		С уважение, Пепа Ангелова	
6.	31 януари 2025 г.	<p>Здравейте,</p> <p>във връзка с кандидатстване по интервенция II.Г.3. „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ - ПРОИЗВОДСТВО имам следното питане:</p> <p>кандидат микро-предприятие, регистриран и осъществяващ дейности по производство на готови бетонови смеси на територията на селска община допустимо ли е да включи в проектното си предложение закупуването на багер и челен товарач при условие, че те ще работят само на производствената му площадка.</p> <p>Съгласно условията на процедурата като допустими разходи са посочени разходите за закупуване на специализирани транспортни средства.</p> <p>Тези разходи са допустими ако специализираните транспортни средства се използват само за вътрешноцехов и вътрешнозаводски транспорт за извършване на специфични дейности в предприятието (в нашия случай такива са дейностите по обработка на насипните суровини, от които произвеждаме готовия си продукт) и не са предназначени за придвижване по пътищата. За този тип механизация регистрация в КАТ не е необходима.</p> <p>Моля при така описаната ситуация за еднозначен отговор</p>	<p>Съгласно т. 1.2 от раздел 12 на УК, допустими за подпомагане са разходи за закупуване на специализирани транспортни средства. В раздел 2 същите са конкретно дефинирани, а именно: „За целите на настоящият прием специализирани транспортни средства са:</p> <p>1. МПС категория N1 съгласно чл. 149 ал.1 т. 3 от Закона за движение по пътищата - моторни превозни средства, проектирани и конструирани основно за превоз на товари с технически допустима максимална маса не повече от 3,5 t. за извършване на нехладилен и хладилен транспорт (снабдени с устройства за постоянен контрол на температурата, които поддържат както отрицателни, така и положителни температури, необходими за превоза на замразени и охладени продукти).</p> <p>2. Самоходна техника – мотокари и електрокари.“.</p> <p>Съгласно определението за самоходна техника в същия раздел, за целите на приема тя включва електрокари и мотокари, за които в т. 4 от раздел 12.1 е регламентирано, че са допустими ако се използват за вътрешноцехов и вътрешнозаводски транспорт за извършване на специфични дейности в предприятието, не са предназначени за придвижване по пътищата.</p> <p>Във връзка с гореизложеното, цитираните от Вас разходи за закупуване на багер и челен товарач не са сред определените за допустими съгласно УК.</p>

		относно закупуването на багер и челен товарач. С уважение, Момчил Йорданов	
7.	31 януари 2025 г.	Здравейте! Собственик съм на малка пекарна с 6 човека персонал. Произвеждаме хляб , закуски и други тестени изделия. До юли 2024 година пекарната беше регистрирана под код 1071, но от август по указания от статистиката променихме кода на 5610. Искам да знам код с 5610 ще мога ли да участвам в програмата като производител? Жеко Жеков	Дейността на предприятието към датата на кандидатстване няма отношение към дейността по заявлението за подпомагане и се изисква от кандидатите единствено за статистически цели. Настоящият прием на заявления за подпомагане по интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ обхваща подпомагане на дейности, насочени единствено към производство на продукти, които не са включени в Приложение I от Договора за функционирането на Европейския съюз. За да можете да кандидатствате по този прием е необходимо заявените от Вас инвестиционни разходи да са свързани с допустима дейност (допустим КОД по КИД 2008), която по своето същество представлява вид производство и съответно, следва и счетоводно да бъде отчитана като такава. Дейността и инвестициите в сектор „Производство“, с които кандидатствате, следва да отговарят на всички условия по настоящия прием до изтичане на периода на мониторинг след изплащане на безвъзмездната финансова помощ.
8.	31 януари 2025 г.	1. Допустимо ли е кандидат ЕООД регистрирано като земеделски стопанин да заяви разходи по 2.2 Бюджет за кандидати микропредприятия в размер на 34 756 925 евро?	1. Съгласно т. 13 от раздел 10.1 „Критерии за допустимост на кандидатите“ на УК „за ЕТ и/или ЕООД, които не желаят да бъдат признати обстоятелствата на едноличния собственик – физическо лице, регистрирано като земеделски стопанин по реда на Наредба № 3 от 1999 г., в

	<p>2. По приоритет- 3.2. Заявлението за подпомагане е насочено изцяло към развитие на дейности за регионална специализация на ниво област на дейност, съгласно Приложение № 9. „Регионална специализация“ към условията за кандидатстване включват ли се и посочените КИД в колона „Специализация в сектори извън обхвата на настоящата стратегия“?</p> <p>3. При положение че кандидат е новосформирано ЕООД собственика на което е физическо лице регистрирано като ЗП от повече от 24м. ще получи ли точки за приоритет 2.1. Финансовото състояние на кандидата със седалище в селски район от най-малко последните 12 месеца преди датата на кандидатстване, обезпечава реализирането на инвестициите по заявлението за подпомагане със данните за приходите на физическото лице ЗП ? Димитър Димитров</p>	<p>заявлението за подпомагане тези кандидати отбелязват, че кандидатстват само в бюджета за микропредприятия по точка 2.2. от раздел 5 „Бюджет по приема“.</p> <p>В случай че отговаря на условията за микропредприятия по т. 3 от раздел 10.1 „Критерии за допустимост на кандидатите“ на УК, кандидат ЕООД, регистриран като земеделски стопанин, при подаване на заявлението за подпомагане в Системата за електронни услуги (СЕУ), избира „Микропредприятие“ в документ „Основна информация“, на ред „Кандидатствам в качеството си на“.</p> <p>2. Цитираните от Вас кодове на икономическа дейност в колона „Специализация в сектори извън обхвата на настоящата стратегия“ от Приложение № 9 получават приоритет по критерий 3.2, в случай че включват дейности в сектор „Производство“.</p> <p>3. В случаите на кандидати по т. 11 от Раздел 10.1 на УК земеделски стопани, регистрирани като ЕТ или ЕООД, за изпълнение на изискването по този критерий 2.1 „Финансовото състояние на кандидата със седалище в селски район от най-малко последните 12 месеца преди датата на кандидатстване, обезпечава реализирането на инвестициите по заявлението за подпомагане“, се признават обстоятелствата за физическото лице земеделски стопанин, регистрирано по Наредба № 3 от 1999 г., едноличен собственик на капитала, като за изчисление на размерът на оперативната печалба се взимат същите данни от ОПР на физическото лице. Кандидат по т. 11 от Раздел 10.1 е</p>
--	--	---

			кандидат - новообразуван/о едноличен търговец (ЕТ) или ЕООД, чиито собственик е регистриран земеделски стопанин по Наредба № 3 от 1999 г. като физическо лице, желае да кандидатства като земеделски стопанин и отговаря на изискванията по т. 2.1, 2.3 и 2.4 от същия раздел.
9.	31 януари 2025 г.	Здравейте, Във връзка с отворен прием по Интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“ (ПРОИЗВОДСТВО), моля за разяснение дали СМР включващи разходи за вертикална планировка, огради и озеленяване са допустим разход? Поздрави, Ivan Manev	Цитираните от Вас разходи за строително-монтажни работи са допустими за подпомагане и попадат в обхвата на т. 8.1 - т. 9.3 от списъка по Приложение № 12 към УК. Следва да имате предвид, че при оценка на проектни предложения по заявленията за подпомагане се определя максимално допустим размер на площта (измерена в метри на квадрат /м2/) за финансиране на разходи за строително-монтажни работи за позиция 8.1 „Вертикална планировка без площадкови мрежи“, позиция 8.2 „Вертикална планировка с площадкови мрежи“ и позиция 8.3 „Озеленяване/Ландшафтна архитектура“, като същите да не надвишават 2.5 /два и половина/ пъти размера на разгънатата застроена площ на заявените за подпомагане разходи за строително-монтажни работи по изграждане, реконструкция, основен ремонт, текущ ремонт и довършителни работи на сгради, свързани с допустимите дейности, определени в условията за кандидатстване по приема.
10.	31 януари 2025 г.	Уважаеми дами и господа, имам следните въпроси по Интервенция II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони - ПРОИЗВОДСТВО“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г.: 1. Допустимо ли е да се подаде комбинирано проектно	1. Допустими по настоящия прием заявления за подпомагане

	<p>предложение с инвестиции в сектор Производство, както и с инвестиции в сектор Услуги, като над 50% от заявените разходи са насочени към сектор производство?</p> <p>2. Кои кандидати получават точки по т.3.2. от Критериите за оценка съгласно Приложение № 9. „Регионална специализация“ към условията за кандидатстване. В Приложението са посочени три графи: Регионална специализация във високотехнологични производства и интензивни на знания услуги, Регионална специализация в други сектори от преработващата промишленост и Специализация в сектори извън обхвата на настоящата стратегия. Посочените кодове и в трите графи ли за конкретния район/област получават точки по критерия? Пример: Инвестиции в сектор F43 Специализирани строителни дейности, които формират под 50% от инвестицията, на територията на София област ще получат ли точки по критерия?</p> <p>3. В Приложение № 10 са описани производствата преди индустриалната преработка на дървесината. Производството на дървесни ПАЛЕТИ не е от посочените. Допустима ли е инвестиция в оборудване за производство на дървесни палети, в случай че част от оборудването е оборудване за обработка на дървен материал чрез бичене, фрезование, рязане? Посоченото оборудване е част от технологичния процес, тъй като</p>	<p>са единствено, свързани с дейности, насочени към производство на продукти, които не са включени в Приложение I от Договора за функционирането на Европейския съюз, независимо от вложените продукти и материали, което производство попада в допустим сектор/раздел/група/клас от Приложение 8. Допустими сектори по кодове по КИД-2008.</p> <p>2. Приоритет по критерий 3.2 ще получат кандидати, чиито заявления за подпомагане са насочени изцяло към развитие на дейности в сектор „Производство“, попадащи в списъка Приложение № 9, независимо в коя от трите колони със сектори по специализации.</p> <p>3. Във връзка с поставеният от Вас въпрос следва да имате предвид, че в документа на Стратегическия план по ОСП, за интервенция II.Г.3 - Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони, в раздел 5. „Конкретен план, изисквания и условия за допустимост на интервенцията“, изрично е посочено, че не се подпомагат дейности свързани с добив и преработка на продукти от горското стопанство. Тези</p>
--	---	---

	<p>суровината за производството им е необработена трупна дървесина, а крайният продукт е дървесни палети.</p> <p>4. Допустими ли са инвестиции в производството на кафе? Технологичният процес на преработката е следния: 1. Закупуване на кафе на зърна; 2. Изпичане на кафето; 3. Мелене; 4. Пакетаж на смляното кафе. Във връзка с поставен от нас въпрос за допустимост на този вид производство по 4.2. „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти, УО на ПРСР ни даде следния отговор: „Финансова помощ по процедурата се предоставя за извършване на инвестиции в избрани производствени сектори, свързани с преработката/маркетинга на селскостопански продукти, посочени в т. 2 от раздел 13.1 на УК, в съответствие с одобрената ПРСР 2014-2020 г. Дейностите по „преработка на кафе (изпичане и смилане)“ не попадат в избраните производствени сектори, посочени в т. 2 от раздел 13.1 на УК. Следва да имате предвид, че съгласно т. 5 от раздел 13.1 на УК „Съответствието на проектните предложения със секторите се определя въз</p>	<p>дейности се подпомагат по интервенция II.Г.14 - Първична преработка на дървесина и II.Г.12 - Подобряване на здравословното състояние и устойчивостта на горските екосистеми чрез подпомагане провеждането на сечи в горските територии. С оглед на гореизложеното и предвид описаният от Вас технологичен процес, при спазване на ограниченията, определени в Стратегическия план и т. 2.3 от раздел 11.2 „Недопустими дейности“ от УК по настоящия прием, производството на „дървесни ПАЛЕТИ“ не е допустимо за подпомагане.</p> <p>4. Съгласно раздел 11 от УК по настоящия прием се подпомагат дейности, насочени към производство на продукти, които не са включени в Приложение I от Договора за функционирането на Европейския съюз, независимо от вложените продукти и материали, което производство попада в допустим сектор/раздел/група/клас от Приложение № 8. Допустими сектори по кодове по КИД-2008. Цитираната от Вас дейност попада в списъка по Приложение I от Договора за функциониране на Европейския съюз и съответно не е част от допустимите сектори в Приложение № 8 към УК.</p>
--	--	---

Съфинансирано от
Европейския съюз

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПЛАН 2023-2027
за развитие на земеделието и селските райони

		<p>основа на селскостопанските продукти, за чиято преработка и/или маркетинг се кандидатства, както и получените крайни продукти“.</p> <p>Не се очаква и в предстоящия прием по мярка 4.2. от Стратегическия план по ОСП 2023-2027 г. секторът да бъде допустим. В случай на отрицателен отговор от Ваша страна едно микро предприятие, със седалище в селски район и развиващо дейността си в селски район в посочения сектор не би могло да получи финансиране по нито една програма, тъй като е изключено от финансиране и от ОПИК.</p> <p>a.bachvarova@.....</p>	
--	--	--	--